

Tietojärjestelmien tuottamien
”hälytysten” käyttö
infektiopotilaiden
hoitopäätöksissä

Infektiolääkäri Sakari Vuorinen

Terveystieteiden tutkimuskeskus
Terveydenhuollon ATK-päivät

30.05.2006 klo 10-10.30

Terveydenhuollossa 3 erilaista infektioista varottavaa rekisteriä

- Tartuntatautirekisteri 10 v
- Sairaalabakteerikantajuus- rekisteri
- Sairaalainfektioirekisteri (+SIRO)

Lisäksi hyödynnettäviä rekistereitä ovat:

- Sähköinen sairaskertomus
- Apteekin rekisteri
- KMB:n laboratoriorekisteri

Alueelliset tai valtakunnalliset
rekisterit

- Tartuntatautirekisteri (KTL)
- SIRO (KTL)

Tartuntatautirekisteri

- On WEB-pohjainen
- Kansanterveyslaitos on sen ylläpitäjä
- Ilmoituksia tehdään Tartuntatautilain määrittämistä tartuntataudeista, jotka jaetaan
 - ilmoitettaviin → laboratorio ilmoittaa
 - yleisvaarallisiin tartuntatauteihin → lääkäri ja laboratorio ilmoittavat

Tartuntatautirekisteri

- Web-palvelun avulla infektio lääkäri saa tietoa
 - valtakunnan
 - oman lääninsä
 - oman sairaanhoitopiirinsä
 - oman sairaalansa
 - oman paikkakuntansa tautitilanteesta sekä
 - tietyn tartuntataudin esiintyvyydestä sekä sen muutossuunnasta
 - jopa SOTU- ja potilaskohtaisista tartuntatapauksista (oma SHP)

Saadun tiedon avulla

- Voidaan suunnata koulutusta niille alueille, joissa huomataan ongelmia
- Tietoa voidaan myös sinänsä käyttää koulutusmateriaalina
 - väestöä
 - potilaita
 - henkilökuntaa varten

SIRO-rekisterin avulla

- voidaan tarkastella hoitoon liittyviä infektioita sairaalatasolla
- sekä verrata tilannetta sairaaloiden välillä tai ryhmässä sairaaloita huomioiden
 - diagnostiikkaan
 - luokitteluun sekä
 - ilmoittamiseen liittyvät sairaaloiden väliset erot

Sairaalakohtaiset rekisterit

- Sairaalabakteerikantajuus- rekisteri
- Sairaalainfektioerekisteri
- Sähköinen sairaskertomus

Sairaalabakteerien kantajuus- rekisteri

- Rekisteriin kirjataan potilas, jolla todetaan bakteeriviljelyssä
 - MRSA
 - TRPA
 - VRE
 - ESBL

Sairaalabakteerin kantajuus- rekisterin avulla

Huom. Yksinkertainen riittää - esim. Excel-
pohjainen

- Entiset tartunnan saaneet, ”kantajat”
- Altistuneet potilaat
- Kantajuuden suhteen seulotut henkilöt
voidaan yhdistää toisiinsa

Ominaisuus voidaan liittää potilaskertomusjärjestelmän toimintaan, jolloin

- järjestelmä varoittaa sairaalabakteerilöydöksestä – kun potilastietoja syystä tai toisesta käsitellään
 - leikkausta, toimenpidettä varattaessa
 - hoitoon tai tutkimuksiin otettaessa
 - päivystys pkl:lla, kun potilas joutuu sairaalaan äkillisesti, varoittamatta

Tiettyjen infektiota aiheuttavien mikrobien suunnattu seuranta

- MRSA
- VRE
- TRPA
- ESBL

seuraaminen tähtää näiden aiheuttamien
epidemioiden tunnistamiseen,
mahdollisimman varhaisessa vaiheessa

V. 2004 voimaan tullut TT-lain uudistus

- jo velvoittaa seuraamaan sairaalainfektioita

Sairaalainfektioiden hinta

Voidaan laskea

- Rahassa
- Hoitopäivinä
- Vammautumisina
- Kuolemina

Sairaalainfektiot ovat

- Terveysthuollossa alkunsa saaneita, hoitoon liittyviä infektioita
- Toisen hoitopäivän jälkeen ilmaantuneita infektioita

Sairaalainfektioiden seurannalla tarkoitetaan

- jatkuvaa, järjestelmällistä infektiotapauksia koskevan tiedon keräämistä
- tiedon analyysiä
- johtopäätöksiä
- raportointia ehkäisytoimien pohjaksi

Sairaalainfektioiden seurannan tarkoituksena on

- Potilaiden riskin saada hoitoon liittyvä infektio pienentäminen
- Infektion eteenpäin tarttuminen estää
- Epidemioiden torjuminen
- Seurantatiedon kertymisen myötä ehkäisytoimenpiteiden tehon arvioiminen
- Ehkäisy- ja torjuntatoimien suuntaaminen

Tieteellinen näyttö sairaalainfektioiden seurannan merkityksestä

- pohjautuu 1970-80-luvuilla USA:ssa tehtyyn SENIC-tutkimukseen
- osoitti, että jopa 32 % SI:sta voitaisiin ehkäistä torjuntatyöhön panostamalla
- seuranta on myös taloudellisesti kannattavaa (*Wenzel R.P. 1995*)

Ensimmäisenä tavoitteena seuranta käynnistettäessä

- On infektioiden ilmaantumisen ”perustason” määrittäminen
- Eri sairauksien, esim. haavainfektioiden tai antibioottiripulien tavanomainen ilmaantumistaso vaihtelee yksiköittäin ja sairaaloiden välillä
- Tähän perustasoon verrataan seuraavia aikajaksoja

Perustasosta poikkeavia ilmaantumislukuja voidaan tarkastella SAI-ohjelman avulla sitä, että

1. Ensin etsitään tilastollisesti määrän osalta poikkeava infektioluokka
2. Löytynyt infektioluokka voidaan jäljittää
 - infektion,
 - mikrobin,
 - sairastuneiden,
 - osaston,
 - huoneen,
 - hoitavan lääkärin tms. tarkkuudella

Ketä varten rekisterit ovat?

Eivät vain infektio­lääkäriä ja
hygieniahoitajaa varten!

Potilailla on oikeus turvalliseen hoitoon

- Hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyys on sairaanhoidon laadun mittari

Rekistereitä kannattaisi käyttää...

- Kaikessa laatutoiminnassa

Kiitos!